

WADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 168
Redakcja otwarta od 12-11-5-6
Administracja 10-11-4-6
Prenumerata wstępnie 4 zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 342

Rok 11

GRODNO

niedziela 13 grudnia 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz mm za tekstem Drób. za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-10 szpalowy. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

LA-CE
ulica Państwowa 4

SZAŁ ZEMSTY

Niesamowita opowieść współczesna

Pasazer na gapę

świetna komedia amerykańska w 2 aktach

Przed zebraniem Patronatu

Jutro, w poniedziałek, o godzinie 6-ej po południu, w sali karnej Sądu Ogródzkiego odbędzie się walne zebranie członków miejscowego Towarzystwa opieki nad więźniami i ich rodzinami, pod nazwą "Patronat". Po wysłuchaniu sprawozdania ustępującego zarządu za półroczny okres pracy, zebrani powołają nowy zarząd tej instytucji.

Z spośród wielu istniejących w Grodnie placówek społecznych, Patronat zasługuje na szczególne poparcie ze strony społeczeństwa. Los każdego więźnia, oderwanego nie tylko od rodziny, ojczystego zagonu czy chaty rodzinnej, lecz i od środowiska w którym wyrósł — to los, zasadniczą treścią którego jest nieustanny smutek, żal, szarpący serce i tęsknota bez granic i końca.

W krajach zachodnich, gdzie prawo człowieka jest przedmiotem z jednej strony ustawicznej troski państwa, a drugiej — badań naukowych, życie więźnia jest zagadnieniem równie doniosłym jak rozwój handlu lub żegluga państwowej. Mamy w swojej jeszcze pamięci lutojatywę b. prezesa ministrów Francji, Edwarda Herriota (niech mu będzie wieczna za to chwala), popartą z entuzjazmem przez wszystkich ludzi, którzy mają prawo nosić to miano, a przedewszystkiem przez ludzi nauki — zniesienia praw o zesłaniu skazańców do Nowej Kaledonii oraz uczynienia ich rodzin w domach poprawy bardziej znośnym.

W Polsce niestety, poza jedną Warszawą, gdzie Patronat, prowadzony przez najwybitniejszych do stojników Państwa, korzystając z szerokiego poparcia władz sądo-

wych, czyni wielkie dzieło miłosierdzia — nie się nie robi, lub robi bardzo niewiele w kierunku ulżenia doli ludzi w większości istotnie niedobrych, lecz jakże ciężko przez długie, nieskończone długie rozciągłe dni i nocy naprawiających uczynione w ciągu krótkiej chwili złowasamotnieniu straszliwym, w męce nieustannej tęsknoty.

I gdybyż tylko w osamotnieniu i tęsknocie! Jest nieskończone wiele, nieznanym nikomu składników duszy więźnia, które, rozsiłoneczniając dni wolnego człowieka — stają się upiorami w życiu skazańca.

Świętym obowiązkiem wszystkich ludzi dobrej woli jest przyjść z pomocą więźniowi i jego rodzinie. To nakaz serca. Ale są i inne pobudki prócz humanitarnych.

Państwo będzie miało wciąż zastraszający procent ludzi wykołojonych, gdy społeczeństwo nie otoczy więźnia opieką. Więc: gdy podczas odbywania kary nie zapobiegnie śmierci w jego duszy uczuć ludzkich; gdy odgórni się od niego murem pogardy i nie okaże mu serca współczującego; gdy — po ukonieczaniu, dni jego męki — nie pozwoli mu żyć po ludzku.

Albowiem nie osiągnie celu najbardziej bezlitosna praktykowana u nas kara, gdy więzień — po opuszczeniu domu swej długoletniej udręki — pozostanie nietylko bez pracy, (często — z braku środków — bez możliwości powrotu do rodziny, jeśli ją ma), — lecz w ciągłej, niemającej kresu poniewierce wśród ciżby ludzkiej. Jest wszak niewątpliwym fakt, dowiedziony jeszcze przed Schopenhauerem i Lombroso'em, że prze-

†
ś. p.

Kazimiera Affanasowiczowa

opatrzona świętymi sakramentami zmarła dn. 11 b. m. przeżywszy lat 68.

Wyprowadzenie zwłok z lecznicy Czerwonego Krzyża przy ul. Saperskiej 16 do Fary odbędzie się w poniedziałek dn. 14 b. m. o godz. 8 rano, skąd po nabożeństwie żałobnym na cmentarz miejscowy.

O czym zawiadamiają przyjaciel i znajomych pogrążonych w głębokim smutku

Dzieci

stępca — to człowiek chory. Odporność jego jest ogromnie osłabiona — przy normalnej, właściwej każdemu człowiekowi potrzebie pożywienia i wypoczynku. Cóż uczynić ma taki chory, głodny, przeżarty cierpieniem człowiek, będąc otoczonym nienawiscią ludzi sytych i zażywających wywczasu?

Nie więcej jak to samo, co czyni zwierze dzikie w podobnej sytuacji... Na swoim skromnym posterunku grodzieńskim musimy kontynuować znacznie intensywniej zapoczątkowane już dzieło ucielenia pomocy więźniom.

W dniu, kiedy mamy się zebrać dla powołania ciała, które w imię niu całego społeczeństwa grodzieńskiego ma czytać wielkie dzieło ludzkiego serca, nie mogą nie przytoczyć wygłoszonych przed sądem słów wielkiego adwokata rosyjskiego Plewako, którego słusznie nazwano jeszcze za życia natchnionym apostołem miłosierdzia:

Tak jest! Istotnie są to ludzie występli — lecz bracia nasi i siostry nasze w ludzkości!

Stanisław Ziomał.

Koło samopomocy

Koło Samopomocy Pracowników Miejskich w Grodnie, coraz intensywniej przejawia swą działalność,

polegającą na urządzaniu odczytów i wykładów. Biorą na dzieło zaznajamianie swych członków z dziełami literatury polskiej, jak również z zasadami ustroju samorządowego.

W poniedziałek 21 b. m. o godz. 6-ej wiecz. w gmachu Magistratu odbędzie się odczyt prof. Hanusa na temat: "Stefan Żeromski i jego dzieła".

W pierwszej połowie stycznia 1926 roku, staraniem tegoż Koła odbędzie się szereg odczytów z dziedziny samorządowej na następujące tematy:

- 1) Teorja i organizacja samorządu miejskiego.
- 2) Skarbowość gmin miejskich.
- 3) Zasada gmin miejskich.

Odczyty wygłosi zwława spraw samorządowych Dr. Staryszak z Warszawy.

Wobec tego, że odczyty będą duże zainteresowanie, a ilość miejsc jest ograniczona, przeto zapisy na te wykłady będzie przyjmował p. Stanisław Kołocki w Magistracie, pokój nr. 8, codziennie w godzinach urzędowych, poczynając od 20 go grudnia. W celu uniknięcia nieporozumień należy niospieszyć z wcześniejszym zapisywaniem się.

Tualeta antyk

machonowa i kufer do sprzedania Zielona 8, parter.

OGŁOSZENIE

„Ognisko“

Księgarnia i skład przyborów szkolnych

w Grodnie, ul. Dominikańska 10, zawiadamia, że Walne Zgromadzenie Spółników, odbędzie się w lokalu Spółki dnia 20 grudnia 1925 r. o godz. 12 w południe.

Leon Wyrwicz (po występie).

Istotnie występem można nazwać to ukazanie się krakowskiego monologisty na scenie „Royalu”.

Dał on nam w szeregu świetnie uchwyconych postaci naprawdę artystyczną i to dla prawdziwych znawców uszta.

Dowcip Wyrwicza i jego humorystyczne ujęcie postaci, polega na tym umiarkowanym okazywaniu odwrotnej strony ludzkiego charakteru. Człowiek w danej chwili tworzony przez Wyrwicza, czy to będzie „Andrus przed Sądem”, czy też „Doktor z Rasy Chorych”, czy zakoplański baos, lub też uciekinier ze Lwowa, każdy taki typ posiada odrębną iizognomję komizną i uchwycyony jest świetnie w całym szeregu szeregów i śmiesznośc swego charakteru. A że obywa się artysta przytem bez smalek i bez peruk, t. j. bez przysłowiowych akcesorji teatru, więc sukces jest dla artysty tem trudniejszy do osiągnięcia im audyterjum jest mniej inteligentne.

W Grodnie nie groziła artyście walka z inteligencją publiczności. Cała elita umysłowa naszego miasta stawiała się w „Royalu”, dążąc zasłużonymi brawami tego spadkobiercy Fiszera, umiejącego prostymi środkami wzruszyć słuchacza.

B. S.

Kronika

Teatr Miejski

Dziś popołudniu o godz. 4 odbędzie się niezwykle interesujący koncert wokalnno-muzyczny z udziałem artystów opery pp. Elzy Igdał i Jadwigi Krużanki oraz pp. Aleksandra Kontorowicza (skrypcy) Rafała Rubinstejna (fortepjan). W programie utwory: Ardit, Boccerini, Delibes, Donizetti, Esposito, Gounod, Massenet, Pugnani, Rossini, Saint-Saens, Sinigaglia, Verdi.

Ceny biletów od 50 gr. do 2 zł 50 gr. Będzie to pierwszy koncert zainicjowany przez Komisję Teatralną, poświęcony twórczości kompozytorów francuskich i włoskich.

Wieczorem o godz. 8 po raz drugi „Ladna historia”, komedia w 3 aktach Gailaveta i Fleursa w wykonaniu całego zespołu z pp. Pillati, Dunin-Rychłowską, Jasińską, Wyrwiczem-Wichrowskim, Purzykim, Piwińskim w rolach głównych.

Teatr Żołnierski

W poniedziałek, dnia 14 b. m. o godz. 8-ej wieczorem po raz ostatni „Krzyżacy”, sztuka historyczna w 7-miu aktach, według powieści H. Sienkiewicza.

Ceny miejsce od 1,50 zł. do 50 gr. Bilety przy wejściu.

Zebrań Wojewódzkie

Na dzień wczorajszy na godz. 6 pp. wyznaczone zostało w Białymstoku posiedzenie Wojewódzkiego Komitetu L. O. P. P., na którym miał być dokonany wybór prezydium, oraz omawiane sprawy organizacji biura, ujednostojnienia rachunkowości oraz projekt p. Rusakowskiego uruchomienie przewoźnego kina.

Na zjazd wyjechał z Grodna sekretarz Pow. Koła Członek Zarządu Kom. Wojewódzkiego p. R. Zarzycki.

Podziękowanie

Dyrekcja Państw. Gimnazjum Im. A. Mickiewicza za naszym pośrednictwem składa niniejszem prawdziwie szczerze podziękowanie wszystkim tym osobom, które udzieliły poparcia imprezy p. Leona Wyrwicza, na dochód uczniów emigrantów z Francji.

Dyrekcja w pełni ocenia wszystkie trudności, jedni byli do przewyciężenia w tych okolicznościach nie przewidzianych i wyraża głęboką wdzięczność zwłaszcza Komitetowi Pań, które z poświęceniem podjęły się sprzedaż bilietów.

Czysty dochód w kwocie 208 zł. zaspokoi doraźne potrzeby wychowanków, pozbawionych domu rodzinnego a jest dowodem ciepłej życzliwości miejscowego społeczeństwa dla młodzieży.

Dyrekcja dziękuje również Paniom: Szulcowej, Zaboklickiej i Zablockiej za dary w naturze (ciepłe ubrania, obuwie), ofiarowane wychowankom internatu.

Zaproszenie

Zarząd Grodzieńskiego Towarzystwa opieki nad więźniami i ich rodzinami, pod nazwą „PATRONAT”, zaprasza tą drogą wszystkie instytucje państwowe i społeczne o jakaske delegowanie przedstawicieli na Walne Zebranie członków T-wa, które odbędzie się w dniu jutrzejszym (poniedziałek), w sali Karnej Sądu Okręgowego o godz. 5 popoł. Wejście od ul. Dominikańskiej.

Apel

Polskie T-wo Dobroczynności niniejszym zwraca się głównie do Matek i dzieci z prośbą o ofiarowanie na święta dla dziatwy w ochronie słodczy i zabawek na choinkę. Ofiary wdzięcznym sercem przyjmowane będą w kancelarji T-wa Piłsudskiego 28 do dnia 22 grudnia r. b.

Kursy dla analfabetów

Zarząd Koła Okręgowego Polskiej Macierzy Szkolnej w Grodnie uruchamia w pierwszych dniach grudnia b. r. kursy dla dorosłych: analfabetów i dokształcających.

Zapisy od dnia 1 grudnia b. r. są przyjmowane w Biurze P. M. S. ul. Orzeszkowej 15, codziennie z wyjątkiem niedzieli i świąt od godz. 10 do 14 oraz w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17 do 19.

Kradzieże

Nieznani sprawcy dokonali kradzieży roweru—wartości 200 zł.—znajdującego się na przechowaniu w domu № 44 przy ul. Łososińskiej, należącego do Władysława Żukowskiego.

Przed kilku dniami nieujawniony dotychczas sprawca popełnił kradzież różnego ubrania, płótna, obuwia oraz 6-rubli złotych i 2 rubli srebrnych, należących do Teodora Panasiuka, zam. we wsi Litwinki, gm. Łaszańskiej. Ogólna wartość skradzionych rzeczy wynosi 1.116 zł.

Zabójstwo dziecka

Natalja Kotówna, zam. we wsi Doroszewicze, gm. Łasza, dokonała zabójstwa noworodka, zwłoki którego następnie zakopala w piwnicy.

Komunikat

Polski Instytut Teatrologiczny

Z inicyatywy Zarządu Głównego Związku Artystów Scen Polskich, powstał w Warszawie Polski Instytut Teatrologiczny, który będzie miał za zadanie: ułatwienie studjów teatrologicznych przez utworzenie biblioteki oraz zbiorów archiwalnych, dotyczących historii teatru, utworzenie muzeum teatralnego, wydawnictwo dzieł teatralnych, podjęcie z dziedziny szkolnictwa teatralnego, oraz utworów scenicznych w opracowaniu reżysersko-inscenizacyjnem, prowadzenie kursu teatrologicznego, organizowanie popularizacyjnych wykładów z dziedziny teatrologji i t. d.

W działalności swej Instytut Teatrologiczny ulega kontroli Rady Instytutu, w skład której wchodzi: prof. Ludwik Bernacki, prof. Jędrzej Cierniak, p. Wincenty Drabik, p. Mieczysław Fronkiel, p. Karol Frycz, prof. Bronisław Gubrynowicz, p. Wilam Horzyca, p. Walery Jastrzębiec, dyr. Kazimierz Kamiński, dyr. Józef Kotarbiński, red. Stefan Krzywoszewski, red. Jan Lorentowicz, prof. Zygmunt Lempiński, p. Tadeusz Mazurkiewicz, p. Jan Pawłowski, prof. Gustaw Przychocki, p. Mieczysław Rulikowski, prof. Piotr Rytel, p. Franciszek Siedlecki, dyr. Leon Schiller, dyr. Ludwik Solski, dyr. Arnold Szymon, prof. Józef Ujejski, red. Adam Zagórski, red. Władysław Zawistowski i dyr. Aleksander Zelwerowicz.

Prezydjum Rady składa się z Przewodniczącego Rady, red. Jana Lorentowicza, V-Przewodniczących: Mieczysława Rulikowskiego i Adama Zagórskiego oraz sekretarza p. Walerego Jastrzębca.

Bespośrednie kierownictwo Instytutem obejmuje redaktor „Życia Teatru” p. Wiktor Brumer.

Narazie Polski Instytut Teatrologiczny będzie się mieścić w lokalu Zarządu Głównego Z. A. S. P. (al. Jeruzolimka 39).

Ogłoszenie

Zawładania się abonamentów elektrycznych, że z powodu reperacji maszyn, nastąpi od dnia 15 grudnia r. b. kilkudniowa przerwa w dostarczaniu energii elektrycznej.

Agenci

zdolni na całą Polskę, we wsiach i na prowincji poszukiwani. Zysk zapewniony. Oferty kierować: Warszawa, skryjka post. 592. 2-5

Ukazał się nowy numer tygodnika

Wiadomości

Literackie

Adres Administracji:
WARSZAWA, Ś-to Krzyżaka 30
tel. 223-04.

Obwieszczenie

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Grodnie Bolesław Czesnowski, zamieszkały w Grodnie przy ul. Kresowej pod № 9, ogłasza, że w dniu 29 grudnia 1925 od g. 10 z rana sprzedawane będą przez publiczną

licytację

ruchomości w Grodnie przy ul. Dominikańskiej pod № 23, sklep № 7, należące do Wojskowej Spółdzielni O. K. III. w Grodnie, składające się z lady sklepowej, samowarów niklowanych, swetrów, rozmaitych koszul, szlafroków, trykotu, koców, rękawiczek zamiszowych, skórzanych, trykotowych i bawełnianych, fartuszków alpagowych i płóciennych i bluzek batystowych różnego koloru i oszacowane na sumę 772 złotych.

Spis rzeczy i ich szacunek przejrane być mogą w dniu licytacji.

m. Grodno, dnia 11 grudnia 1925 r.

Komornik Sądowy B. Czesnowski.

ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY

Aleksander Łapin i S-ka

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty

LITOGRAFICZNE

jak etykiety, plakaty, reklamy.

Specjalność — mechanicznie gumowane etykiety dla browarów i gorzelni.

„Składajecie ofiary na L. O. P. P.”

Składajecie ofiary na

KUCHNIĘ DOBROCZYNNOŚCI